

Henryk F. Nowaczyk

KSIĄŻĘ ANTONI RADZIWIŁŁ I FRYDERYK CHOPIN
– POCZĄTKI ZNAJOMOŚCI W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ

Artykuł prezentuje odmienne wersje istotnego wątku w biografii Fryderyka Chopina – jego pierwszego spotkania z księciem Antonim Radziwiłłem, namiestnikiem Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Konsekwencją tego spotkania było zaproszenie Chopina do Antonina. Ponadto, książę Radziwiłł zadeklarował wówczas, że w przyszłości gotów jest wspierać jego artystyczną karierę. Pierwsi biografowie błędnie podawali datę i okoliczności tego spotkania (M. Karasowski, J. Sikorski).

Autor artykułu wiele miejsca poświęca *Pamiętnikom Bogusławy z Dąbrowskich Mańkowskiej* (1880). Pamiętnikarka przedstawiła ten wątek dość szczegółowo i opisała historię zagubionego przez księcia Radziwiłła medalionu z wizerunkiem jego córki Elizy, szczęśliwie odnalezionego przez Chopina. Bogusława Mańkowska podała, iż książę Radziwiłł poznał Chopina w Wilanowie 17 listopada 1825 roku, a następnie z wdzięczności książę zaprosił młodzieńca na koncert do Poznania w roku 1825 lub 1826. Okazuje się jednak, że opowieść o medalionie pamiętnikarka zaczerpnęła z dodatku do książki (1873) Marcelego Antoniego Szulca, pt. *Trzy salony*, ten zaś z czasopisma „Die Gartenlaube” (1867), w którym historię tę opublikowała niemiecka pisarka – beletrystka, Eliza Polko. Opisując koncert z udziałem Chopina w Poznaniu, Mańkowska pomyliła artystę – występował wówczas nie Fryderyk Chopin, lecz Józef Krogulski, o czym pisano w ówczesnej prasie.

Na podstawie wzmianek prasowych, korespondencji i faktów historycznych, autor docieka mniej lub bardziej prawdopodobnych wersji tych zdarzeń. Ostatecznie doprowadza czytelnika do wniosku, iż księstwo Antoni i Luiza Radziwiłłowie poznali piętnastoletniego Fryderyka Chopina między 27 kwietnia a 14 czerwca 1825 roku, po jego występie przed carem Aleksandrem I i jego gośćmi.